

USTAWA

z dnia 16 grudnia 1972 r.

o podatku obrotowym.

Art. 1. 1. Opodatkowaniu według zasad ustawy podlega działalność zarobkowa w zakresie rzemiosła, handlu, przemysłu, usług oraz zajęć zarobkowych, wykonywana na obszarze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej przez osobę fizyczną, spółkę nie mającą osobowości prawnej lub przez osobę prawną nie będącą jednostką gospodarki uspołecznionej.

2. Opodatkowaniu podlega również działalność zarobkowa, wykonywana na obszarze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej przez osoby określone w ust. 1, mające miejsce zamieszkania lub pobytu albo siedzibę za granicą, jeżeli osoby te wykonują ją osobiście lub przez swego przedstawiciela albo pracownika bądź przy pomocy utrzymywanego w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej zakładu lub innego stałego urzędnika.

3. Działalność uważa się za zarobkową, jeżeli wykonywana jest w okolicznościach wskazujących na zamiar wykonywania świadczeń w sposób częstotliwy, aby mieć stąd główne lub uboczne źródła przychodów, chociażby nawet świadczenie było wykonane jednorazowo. Za działalność zarobkową w zakresie handlu uważa się również działalność polegającą chociażby na jednorazowej sprzedaży rzeczy w tym celu nabytych.

4. Działalność zarobkowa podlega opodatkowaniu niezależnie od tego, czy jest wykonywana z zachowaniem warunków przepisanych prawem. Nie podlegają jednak opodatkowaniu świadczenia wynikające z czynności, które nie mogą być przedmiotem prawnie skutecznej umowy.

Art. 2. 1. Obowiązek podatkowy powstaje z chwilą rozpoczęcia wykonywania działalności zarobkowej.

2. Obowiązek podatkowy kończy się z upływem miesiąca, w którym zaprzestano wykonywania działalności zarobkowej lub ukończono rozrachunek z tej działalności.

Art. 3. 1. Wolne od podatku obrotowego są:

- 1) działalność polegająca na nauczaniu — również przy pomocy zorganizowanego zakładu,
- 2) twórczość lub działalność naukowa, artystyczna, literacka i publicystyczna, nie połączona z prowadzeniem przedsiębiorstwa ani z wydawnictwem własnego nakładu,
- 3) działalność polegająca na prowadzeniu bibliotek, czytelni, muzeów, galerii sztuki i przedsięwzięć wystawowych przez osoby prawne, których celem statutowym jest działalność naukowa, oświatowa, kulturalna, sportowa oraz

w zakresie kultu religijnego, dobroczynności i opieki społecznej, jeżeli przekazały w roku podatkowym lub w roku bezpośrednio po nim następującym wszystkie uzyskane w roku podatkowym dochody bezpośrednio na cele statutowe,

- 4) działalność polegająca na prowadzeniu internatów, schronisk noclegowych, przytułków, a także innych placówek opieki społecznej, prowadzonych lub utrzymywanych przez osoby prawne określone w pkt 3,
- 5) sprzedaż całego przedsiębiorstwa oraz rzeczy należących do przedsiębiorstwa, nie będących przedmiotem jego działalności, sprzedaż zaś rzeczy będących przedmiotem jego działalności — jeżeli nabywca prowadzi nadal nabyte przedsiębiorstwo,
- 6) sprzedaż wytworów własnego lub dzierżawionego gospodarstwa rolnego, nie przerobionych sposobem przemysłowym, dokonywana bez utrzymywania stałych miejsc sprzedaży poza obrębem gospodarstwa,
- 7) działalność, z której przychody podlegają przepisom o podatku od wynagrodzeń,
- 8) działalność podlegająca opłacie targowej, wykonywana przez osoby nie prowadzące innej działalności podlegającej opodatkowaniu podatkiem obrotowym,
- 9) wykonywanie rzemiosła na podstawie potwierdzenia zgłoszenia wykonywania rzemiosła, jeżeli działalność ta jest objęta przepisami o opłacie skarbowej,
- 10) czynności polegające na pracy fizycznej, które nie są rzemiosłem, chyba że czynności te wykonywane są w ramach przedsiębiorstwa zatrudniającego pracowników najemnych,
- 11) sprzedaż ryb i raków pochodzących z własnego połowu nie przerobionych sposobem przemysłowym, dokonywana bez utrzymywania w tym celu stałych miejsc sprzedaży poza obrębem gospodarstwa rybnego lub siedziby wykonującego rybołówstwo,
- 12) sprzedaż po cenach nominalnych znaków skarbowych i sądowych, znaczków pocztowych oraz urzędowych blankietów wekslowych.

2. Za przerób wytworów własnego lub dzierżawionego gospodarstwa rolnego sposobem przemysłowym, w rozumieniu ust. 1 pkt 6, uważa się przetwórstwo polegające na zmianie ich substancji. Nie uważa się jednak za przerób sposobem przemysłowym kiszenia tych wytworów oraz przetwórstwa mleka pochodzącego z własnego lub dzierżawionego gospodarstwa rolnego.

3. Za stałe miejsce sprzedaży w rozumieniu ust. 1 pkt 6 i 11 uważa się sklep, budkę lub stałe zajmowany stragan poza obrębem gospodarstwa rolnego lub rybnego bądź siedziby wykonującego rybołówstwo.

4. Sprzedaż nabytych na pniu ziemiopłodów i owoców nie korzysta ze zwolnienia od podatku w myśl ust. 1 pkt 6.

Art. 4. 1. Podstawą obliczenia podatku jest obrót.

2. Obrotem, z zastrzeżeniem wyjątków określonych w art. 5—9, jest kwota należna z tytułu świadczeń dokonanych w ramach działalności podlegającej opodatkowaniu wraz z odsetkami z tytułu świadczeń udzielanych na kredyt. W razie określenia należności w naturze, kwotę należną oblicza się według ceny sprzedażnej świadczenia w naturze z dnia wykonania świadczenia. Do obrotu wlicza się również przysługujące dodatki do cen.

3. Nie odlicza się z obrotu strat spowodowanych nieściągnięciem wierzytelności, jak również własnych kosztów podatnika poniesionych przez niego w związku z wykonywa-

niem działalności, w szczególności z tytułu prowizji komisyjnej, wynagrodzenia za pośrednictwo, kosztów transportu, należności celnych i kosztów przewozu poniesionych przez przewoźnika.

4. Do obrotu nie wlicza się:

- 1) kwot z tytułu narzutu na rzecz rzemieślniczej spółdzielni zaopatrzenia i zbytu,
- 2) udowodnionych kosztów przewozu i ubezpieczenia towarów oraz innych wydatków poniesionych w imieniu i na rachunek kontrahenta, np. kosztów przejazdu, diet pracowników, jak również wartości zwróconych towarów, udzielonych bonifikat i skont oraz sumy odsetek prolongacyjnych, jeżeli zwrot towaru, udzielenie bonifikaty lub skonta albo pobranie odsetek prolongacyjnych dotyczy świadczeń dokonanych w tym samym roku podatkowym, w którym powstał obrót, lub w roku poprzedzającym rok podatkowy.

Art. 5. Obrotem jest zapłata rzeczywiście otrzymana w roku podatkowym z tytułu:

- 1) wykonywania działalności w zakresie zajęć zarobkowych,
- 2) częściowego wykonania świadczenia objętego umową, jeżeli brak jest danych umożliwiających określenie należności za wykonaną w tym roku część świadczenia.

Art. 6. 1. Obrotem z wykonywania robót budowlanych jest kwota wystawionego rachunku zmniejszona o kwoty nie uznane przez zamawiającego.

2. Jeżeli rachunek wystawiony po całkowitym wykonaniu robót budowlanych nie został przez zamawiającego uznany, obrotem jest suma otrzymanych w roku podatkowym zaliczek na poczet należności, a w razie wystawienia rachunków przejściowych — suma wynikająca z tych rachunków. O sumy te zmniejsza się w następnym roku podatkowym obrót obliczony stosownie do ust. 1.

3. Nie wlicza się do obrotu kwot otrzymanych w roku podatkowym tytułem zaliczki na poczet należności za świadczenia wynikające z umowy, jeżeli w tym roku nie przystąpiono do wykonywania tych świadczeń, natomiast w następnym roku podatkowym do obrotu wlicza się wszystkie uprzednio otrzymane zaliczki na poczet tych należności.

4. Nie wlicza się do obrotu wartości materiałów powierzonych przez jednostki gospodarki uspołecznionej, jeżeli przy wykonywaniu robót budowlanych dla tych jednostek zostanie ujęta w rachunku za roboty wartość powierzonych materiałów, a wykonawca robót rozliczy się z tych materiałów.

5. U podatników, którzy z tytułu wykonanych robót budowlanych z materiałów własnych na rzecz jednostek gospodarki uspołecznionej rozliczają się ze zużytych materiałów po cenach kosztorysowych, niższych od faktycznie zapłaconych cen detalicznych, i na różnicę między tymi cenami wystawiają rachunki, do obrotu nie wlicza się różnic cen uznanych przez zamawiającego.

Art. 7. 1. W razie likwidacji przedsiębiorstwa obrotem jest obliczona według cen rynkowych wartość towarów, wyrobów, półwyrobów, surowców, odpadów i produktów ubocznych powstałych w wyniku produkcji lub wykonywania usług. Nie podlega oddzielnemu opodatkowaniu dokonywana następnie ich sprzedaż przy zachowaniu warunków, które określi Minister Finansów w drodze rozporządzenia.

2. Za likwidację przedsiębiorstwa w rozumieniu ust. 1 uważa się w przedsiębiorstwach handlowych ostateczne zaprzestanie dokonywania zakupu towarów, a w przedsiębiorstwach wytwórczych i usługowych ostateczne zaprzestanie produkcji i wykonywania usług.

3. Nie jest likwidacją w rozumieniu ust. 1 całkowita lub częściowa zmiana branży albo przekształcenie formy prawnej przedsiębiorstwa lub połączenie przedsiębiorstw.

Art. 8. 1. Przy czynnościach wynikających z umowy agencyjnej lub umowy zlecenia doraźnego pośrednictwa obrotem jest prowizja i inne wynagrodzenia za wykonane usługi.

2. Jeżeli agent lub przyjmujący zlecenie posiada towar lub nim dysponuje, obrotem jest całkowita suma należności, jaka by mu przypadła, gdyby działał we własnym imieniu i na własny rachunek. Przepisu tego nie stosuje się do agentów działających w imieniu i na rzecz jednostek gospodarki uspołecznionej.

Art. 9. Przy sprzedaży wyrobów tytoniowych oraz zapalek obrotem jest suma uzyskanej prowizji udzielanej przy sprzedaży.

Art. 10. 1. Stawki podatku wynoszą od obrotów z działalności:

1) wydawniczej	1%
2) w zakresie handlu:	
a) ze sprzedaży towarów spożywczych i spożywczo-rolnych	2,5%
b) ze sprzedaży pozostałych towarów	3,5%
3) w zakresie rzemiosła:	
a) z produkcji wykonywanej przy zatrudnieniu nie więcej niż jednego pracownika najemnego	3,5%
b) z produkcji wykonywanej przy zatrudnieniu więcej niż jednego pracownika najemnego	4%
c) z usług	3,5%
4) lekarzy, lekarzy weterynarii, lekarzy dentyistów, uprawnionych techników dentystrycznych, techników dentystrycznych, felczerów, położnych i pielęgniarek	4%
5) gastronomicznej w zakładach, w których nie jest prowadzona sprzedaż napojów alkoholowych, w tym również piwa	2%
6) gastronomicznej w zakładach, w których prowadzona jest sprzedaż napojów alkoholowych:	
a) ze sprzedaży potraw i napojów o zawartości do 18% alkoholu	3%
b) ze sprzedaży napojów o zawartości powyżej 18% alkoholu	8%
7) w zakresie prowadzenia zakładów hotelarskich	15%
8) przedsiębiorstw prowadzących publiczną działalność artystyczną, rozrywkową lub sportową	30%
9) w zakresie wykonywania umów agencyjnych i zlecenia (art. 8) oraz sprzedaży wyrobów tytoniowych i zapalek (art. 9) — od prowizji	10%
10) nie wymienionej w pkt 1—9	5%

2. Jeżeli podatnik wykonuje różne rodzaje działalności podlegające różnym stawkom wymienionym w ust. 1, do każdego rodzaju działalności stosuje się stawkę właściwą dla tej działalności.

3. Małżonka i niepełnoletnich członków rodziny pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym z rzemieślnikiem oraz uczniów zatrudnionych w zakładzie rzemieślniczym na podstawie pisemnej umowy o naukę, zarejestrowanej w izbie rzemieślniczej, nie uważa się za pracowników najemnych.

Art. 11. Minister Finansów może w drodze rozporządzenia:

- 1) zwalniać od podatku całkowicie lub częściowo niektóre grupy podatników i poszczególne rodzaje działalności oraz określać warunki tego zwolnienia,
- 2) wyłączać z obrotu podlegającego opodatkowaniu, w odniesieniu do poszczególnych rodzajów działalności, niektóre składniki obrotu i określać warunki tego wyłączenia,
- 3) obniżać stawki podatku oraz określać warunki obniżki,
- 4) podwyższać stawki podatku od obrotów niektórymi towarami luksusowymi w granicach 10% podstawy opodatkowania,
- 5) w stosunku do towarów objętych szczególnym nadzorem podatkowym — określać przypadki, w których obrotem jest wartość towarów, oraz podwyższać stawki podatku do wysokości nie przekraczającej stawek określonych dla takich samych towarów w obrotach jednostek gospodarki uspołecznionej,
- 6) określać inne osoby niż wymienione w art. 10 ust. 3, zatrudnione przez rzemieślnika, które nie są uważane za pracowników najemnych.

Art. 12. Opodatkowanie obrotów osiągniętych w latach podatkowych do roku 1972 następuje według przepisów dotychczasowych.

Art. 13. W art. 66 dekretu z dnia 16 maja 1946 r. o postępowaniu podatkowym (Dz. U. z 1963 r. Nr 11, poz. 60) skreśla się ust. 6—12 oraz ostatnie zdanie w ust. 13.

Art. 14. Traci moc dekret z dnia 26 października 1950 r. o podatku obrotowym (Dz. U. Nr 49, poz. 449 z późniejszymi zmianami).

Art. 15. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1973 r.

Przewodniczący Rady Państwa: *H. Jabłoński*
Sekretarz Rady Państwa: *L. Stasiak*